

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Quo pretio res emendæ, vel vendendæ, num. 18.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

luti lucrum cessans, & damnum emer-
gens ipsi venditori: communis enim
est doctrina *t*, infra mox tradenda,
quando aliquid vendis, in gratiam em-
ptoris, modo illi cum veritate signifi-
ces, tibi ex ea venditione tantum lucri
vere cessare, vel tantum damni consur-
gere, te posse ejusmodi lucrum dam-
numque pretio compensare.

*s. Th. 2. 2. q. 27. art. 1. Molin. Roderic.
Sot. Navar. Less. quos citat Barth. à S. Faust.
in Speculo Conf. d. 6. q. 7. t. apud Less. l. c.
à n. 26. Salas dub. 3. num. 2. Mol. d. 352. §.
ut u autem.*

*Quo pretio res emenda vel ven-
denda?*

18. His præmissis, regula generalis
est hujusmodi. Quando adest taxa
principis, illa debet sub poena restitu-
tionis observari, quæ, cum ut dixi, con-
sistat in indivisibili, non habet mediū,
summum, infimum. Quando vero
ea taxa non adest, tunc servandum est
pretium vulgare, quod quia habet tres
illos gradus, licitum est cuilibet, quem
velit, in vendendo, eligere. Atque in
hoc nō raro innititur lucrum justè ne-
gorantium; emunt enim infimo pre-
tium, vendunt supremo.

19. Circa hanc regulam habet tres sive
exceptiones, sive declarationes. Primò
enim, si post dictam taxam mutantur
circumstantiæ, ut si appareat abundan-
tia, vel superveniat sterilitas, taxa sta-
tim evadit injusta; quare non erit or-
dinariè servanda.

*u. Sanch. l. 1. conf. c. 7. dub. 5. latè pro-
bans.*

Dixi (ordinariè) propter quosdam

raros casus, quando meta ponitur in
gratiam venditorum, ut in censibus;
vide Lessium *x*, & Salas *a*. Rursus si
princeps sciat, & patiat, populum
non vendere, juxta taxam, sed pretio
vulgari, tunc tacitè videtur consentire:
idque, etiam si unum *b* vel alterum pu-
niat, cæteris dissimulatis: nam unius
castigatio videtur facta ad experien-
dum, an alij taxæ legem acceptent?
Denique si res tua notabiliter (nam pa-
rum pro nihilo reputatur) sit melior,
vel notabiliter sit pejor, quàm res, quæ
communiter in foro venduntur, pluris
potes, vel minoris debes vendere, quia
taxa semper intelligitur de rebus ordi-
nariæ bonitatis. Si pretium rerum in
foro augeatur, ex malitia aliquorum,
vide infra, cum de Monopolio.

*x. Less. l. c. dub. 2. nu. 13. a. Salas du. 6.
b. Fag. d. contr. lib. 5. c. 37. n. 6.*

Merces extraordinaria quanti?

20. Secundò, res, quæ non habent
communem usum, ut gemmæ, canes,
falcons, picturæ, statuar, cantus, salta-
tio, usus mulieris, interesse come-
dijs &c. licet probabile sit, & securius,
ut aliqui *c* sentiunt, non posse vendi,
quanti potes, quia pretia debent com-
mensurari valori rationabili rerum, ta-
men est etiam probabile, posse *d*, quia
res (ait Toletus) quæ non habent pre-
tium constitutum, nec à principe, nec
ab usu fori, habent valorem ex mera
voluntate ementis, & vendentis, juxta
illud, *Vnusquisque in rebus suis est mo-
derator & arbiter*: Vel quia, cum in
his nulla necessitas (ait Valentia & Sà)
cogat emptorem, judicatur donare

D d d 3

vendi-